

ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRAWNA I KARNA RODZICÓW WYNIKAJĄCA Z WŁADZY RODZICIELSKIEJ

ODPOWIEDZIALNOŚĆ RODZICÓW ZA BEZPIECZEŃSTWO DZIECI W RUCHU DROGOWYM

Dziecko jest dla rodziców największym skarbem, radością i nadzieją, dlatego starają się oni chronić je przed wszelkim niebezpieczeństwem. Zanim dziecko przyjdzie do szkoły to rodzice spełniają najważniejszą rolę w przygotowaniu swojej pociechy do uczestnictwa w ruchu drogowym. Oni bowiem są pierwszymi nauczycielami i mają największe możliwości oddziaływania. Najlepiej przecież znają swoje dziecko, jego mocne i słabe strony, rozumieją potrzeby, trudności, wyjaśniają problemy, odpowiadają na pytania, a przede wszystkim pokazują w jaki sposób należy zachowywać się na drodze. Przykład rodziców jest najskuteczniejszym sposobem uczenia dzieci właściwego zachowania. Wzory zachowań dziecko przejmuje od dorosłych przez naśladownictwo. Powinniśmy więc wystrzegać się wszelkich błędów, brawury, lekceważenia przepisów itp., gdyż dziecko może przyjąć takie postępowanie za normę lub przyjąć je podświadomie.

W Polsce wszystkie dzieci od siódmego roku życia mają ustawowy obowiązek uczęszczania do szkoły. Zgodnie z prawem o ruchu drogowym od tego też wieku stają się pełnoprawnymi uczestnikami ruchu drogowego. Mogą samodzielnie korzystać z dróg w charakterze pieszych.

Droga dziecka do szkoły staje się więc ważnym problemem komunikacyjnym i edukacyjnym.

Dokumenty mówiące o prawach i obowiązkach rodziców to m. in.:

- Europejska Karta Praw i Obowiązków Rodziców
- Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy

Podstawowym aktem prawnym regulującym postępowanie z nieletnimi jest Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy. Jeżeli postanowienia tego kodeksu są jednak niewystarczające do zmiany postępowania nieletniego lub czyny nieletniego wykraczają poza ramy oddziaływania Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego, stosowana jest ustawa „Postępowanie w sprawach nieletnich”.

ZGODNIE Z KODEKSEM RODZINNYM I OPIEKUŃCZYM

- Dziecko pozostaje aż do pełnoletności (**18 lat**) pod władzą rodzicielską.
- Rodzice obowiązani są troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka i przygotować je należycie do pracy dla dobra społeczeństwa odpowiednio do jego uzdolnień.

Art.91 KRiO. Par. 2 tego artykułu stanowi, że: Dziecko, które pozostaje na utrzymaniu rodziców i mieszka u nich jest obowiązane pomagać im we wspólnym gospodarstwie.

Art. 92: Dziecko pozostaje aż do pełnoletności pod władzą rodzicielską.

Art. 93 par. 1: Władza rodzicielska przysługuje obojgu rodzicom.

Art. 95 par. 1: Władza rodzicielska obejmuje w szczególności obowiązek i prawo rodziców do wykonywania pieczy nad osobą i majątkiem dziecka oraz do wychowania dziecka.

Par. 2: Dziecko pozostające pod władzą rodzicielską winno rodzicom posłuszeństwo.

Par. 3: Władza rodzicielska powinna być wykonywana tak, jak tego wymaga dobro dziecka i interes społeczny.

Art. 96 Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego mówi: Rodzice wychowują dziecko pozostające pod ich władzą rodzicielską i kierują nim. Obowiązani są troszczyć się o fizyczny i duchowy rozwój dziecka i przygotować je należycie do pracy dla dobra społeczeństwa, odpowiednio do jego uzdolnień

Art. 97 par. 2: O istotnych sprawach dziecka, rodzice rozstrzygają wspólnie; w braku porozumienia między nimi rozstrzyga sąd opiekuńczy.

ZGODNIE Z USTAWĄ O POSTĘPOWANIU W SPRAWACH NIELETNICH

Sąd rodzinny może zobowiązać rodziców lub opiekuna do poprawy warunków wychowawczych, bytowych lub zdrowotnych nieletniego, a także do ścisłej współpracy ze szkołą, do której uczęszcza, poradnią psychologiczno-pedagogiczną lub inną poradnią specjalistyczną, zakładem pracy, w którym jest zatrudniony oraz lekarzem lub zakładem leczniczym.

W przypadku, gdy rodzice lub opiekun nieletniego uchylają się od wykonania obowiązków nałożonych na nich przez sąd rodzinny, sąd ten może wymierzyć im karę pieniężną w wysokości od 50 do 1500 złotych

ZGODNIE Z KODEKSEM WYKROCZEŃ

Kto przez rażące naruszenie obowiązków wynikających z władzy rodzicielskiej dopuszcza do popełnienia przez nieletniego czynu zabronionego przez ustawę jako przestępstwo lub wykroczenie i wskazującego na demoralizację nieletniego, podlega karze grzywny albo karze nagany.

Prawo polskie uznaje małoletniego, który nie ukończył **13 lat** za osobę nie mającą rozeznania. Konsekwencją tego jest wyłączenie odpowiedzialności takiego małoletniego za szkodę, którą

wyrządził przez swój czyn (wyjątek od tej zasady, przewidziany jest w art. 428 k.c.) Za szkodę, którą wyrządził małoletni przed osiągnięciem 13 roku życia odpowiada ten, kto nad nim w chwili wyrządzenia szkody sprawował nadzór. Sprawujący nadzór nad małoletnim odpowiada za wyrządzoną przez niego szkodę w razie spełnienia przesłanek określonych przepisem **art. 427k.c.**

Z chwilą ukończenia **13 roku** życia małoletni nabywa tzw. zdolność deliktową. Wyraża się ona w tym, że obowiązujące przepisy prawa przypisują takiemu małoletniemu zdolność działania z rozeznaniem w zakresie czynów niedozwolonych (deliktów), a w następstwie — **ponoszenie odpowiedzialności za szkodę spowodowaną danym czynem.**

Rodzice mają obowiązek:

- 1) dopełnienia wszelkich czynności do zgłoszenia dziecka do szkoły
- 2) zapewnienia systematycznego uczęszczania na zajęcia edukacyjne
- 3) informowania wychowawcę klasowego o przyczynach nieobecności dziecka na zajęciach szkolnych, usprawiedliwiania nieobecności dziecka
- 4) zapewnienia dziecku takich warunków, aby umożliwić mu przygotowanie się do zajęć
- 5) wychowywać swoje dziecko w sposób odpowiedzialny, z poszanowaniem godności dziecka i nie zaniedbywać je
- 6) poświęcać swój czas i uwagę nauce dzieci tak, aby wzmacniać wysiłki szkoły skierowane na osiągnięcie celów nauczania i wychowania
- 7) naprawy zniszczeń dokonanych przez dziecko
- 8) angażować się jako partnerzy w działania szkoły, brać aktywny udział w wyborach i współdziałać w organach szkoły
- 9) brać udział w zebraniach szkolnych, informować wychowawcę o sprawach mogących mieć wpływ na naukę i zachowanie dziecka
- 10) w przypadku wyjazdu za granicę, rodzic składa pisemne oświadczenie do dyrektora szkoły, zawierające termin przesłania dokumentów świadczących o realizowaniu przez dziecko obowiązku szkolnego poza granicami szkoły.

W przypadku niedotrzymania terminu określonego przez rodzica, dyrektor szkoły występuje na piśmie, w terminie trzech tygodni od przekroczenia wyznaczonego terminu, do policji o ustalenie miejsca pobytu dziecka. W przypadku, gdy dziecko/uczeń w miesiącu ma 50% nieusprawiedliwionych nieobecności szkoła sporządza upomnienie kierowane do rodziców o niespełnieniu przez dziecko obowiązku szkolnego. Niespełnienie wymienionego obowiązku skutkuje skierowaniem sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego.

Sąd rodzinny może w drodze orzeczenia ograniczyć lub pozbawić rodziców władzy rodzicielskiej. Gdy ustaną przyczyny ograniczenia lub pozbawienia władzy rodzicielskiej sąd w drodze orzeczenia przywraca władzę rodzicielską.

W prawie cywilnym funkcjonuje:

pełnoletni. to ktoś kto ukończył **18 rok życia.**

małoletni to jest to samo co niepełnoletni, czyli dokładnie: osoba, która nie ukończyła 18 roku życia.

W prawie karnym funkcjonuje:

nieletni - to jest osoba, która w momencie popełnienia czynu zabronionego nie ukończyła **17 roku życia.** Powyżej **17 roku życia** stosuje się środki karne tak jak wobec osób dorosłych.

Ktoś kto nie ma konfliktów z prawem może być tylko małoletni.

Natomiast tylko wtedy, gdy wykazuje przejawy demoralizacji albo popełniają przestępstwa i wykroczenia to będzie nazywany **nieletnim.**

Za szkody wyrządzone przez dzieci odpowiadają rodzice lub ich prawni opiekunowie, gdyż ten który, z mocy ustawy lub umowy, jest obowiązany do nadzoru nad osobą, która z powodu wieku nie może odpowiadać za swoje czyny, zobowiązany jest do naprawienia szkody wyrządzonej przez tę osobę.